

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	4 ธ.ค. 2555	22	7821	5

ร้อยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

จาก “หอคำเจ้าหลวง”

สู่ “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน”

“ อาชังสำปัลลักษณะเป็นอาปัลยาว 94 เซนติเมตร วัดโดยรอบตรงส่วนที่ใหญ่ที่สุดได้ 47 เซนติเมตร มีน้ำหนักถึง 18 กิโลกรัม สันนิษฐานว่าเป็นอาชังช้างช้างพระประทุมรอรย เสียดสีกับดวงช้างให้เห็น ปัจจุบันอาชังสำทุกเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์เมืองน่านซึ่งได้จัดแสดง มาจากหอคำเจ้าหลวงเมืองน่าน ”

หากเอ่ยถึงเมืองน่านหรือจังหวัดน่าน เมืองเล็กๆ ที่ยังคงความ
เงียบสงบ ผนวกกับวิถีชีวิตของผู้คนในเมืองนี้ยังคงดำเนินไปท่ามกลาง
ความเรียบง่ายและกลิ่นอายของเมืองล้านนา

วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของผู้คนดูเหมือนจะเป็นเอกลักษณ์
ที่ดึงดูดคนจากต่างถิ่นให้เข้ามาเยือนเมืองน่าน
ได้พอๆ กับชนชาวไทลื้อที่กระจายถิ่นฐานอยู่ทั่ว
จังหวัด ไม่แพ้กับงานช้างดำวัดมุงคลสำคัญคู่บ้าน
คู่เมืองที่กลายเป็นเอกลักษณ์ของคนเมืองน่าน
ไปเสียแล้ว

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	4 ธ.ค. 2555	22	7821	5

ปัจจุบันหากใครที่ต้องการจะเห็นงาช้างดำก็ต้องเข้าไปชมในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดน่าน เพราะที่นั่นเป็นที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุชิ้นสำคัญต่างๆ ที่พบในเมืองน่านรวมทั้งงาช้างดำที่ว่าด้วย

งาช้างดำวัดมุงคล่บ้านคูเมืองน่านชิ้นนี้เป็นสมบัติที่ตกทอดมาจากเจ้าผู้ครองเมืองน่านหลายชั่วอายุคน สำหรับความเป็นมานั้นไม่มีจดหมายเหตุบันทึกไว้อย่างแน่นอน เจ้ามหาพรหมสุรธาดา เจ้าผู้ครองเมืองน่านองค์สุดท้ายเคยเล่าไว้ก่อนที่จะพินิจในปี พ.ศ.2474 ว่า “ประมาณปี พ.ศ.1896 พญาการเมืองเจ้าเมืองน่านองค์ที่ 5 เป็นผู้ได้งาช้างดำนี้มาและประสงคิ์ให้งาช้างดำนี้เป็นสมบัติบ้านคูเมืองน่านตลอดไป” จะสังเกตว่าสมัยต่อมาไม่มีเจ้าผู้ครองนครน่านองค์ใดนำงาช้างดำนี้ไปเป็นสมบัติส่วนตัวเลยทั้งๆ ที่เมืองน่านมีเจ้าเมืองสืบต่อๆ มาถึง 59 องค์

งาช้างดำนี้มีลักษณะเป็นงาปลียาว 94 เซนติเมตร วัดโดยรอบตรงส่วนที่ใหญ่ที่สุดได้ 47 เซนติเมตร มีน้ำหนักถึง 18 กิโลกรัม สันนิษฐานว่าเป็นงาช้างช้างช้ายเพราะปรากฏรอยเสียดสีกับวงช้างให้เห็น ปัจจุบันงาช้างดำถูกเก็บไว้ในพิพิธภัณฑสถานเมืองน่านซึ่งได้ดัดแปลงมาจากหอคำเจ้าหลวงเมืองน่าน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน ตั้งอยู่ภายในคุ้มของอดีตเจ้าผู้ครองเมืองน่าน แต่เดิมเป็น “หอคำ” ของพระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯ ทรงสร้างขึ้นเป็นที่ประทับเมื่อปี พ.ศ.2446 แทนหอคำหลังเก่าซึ่งเป็นอาคารไม้

เมื่อเจ้ามหาพรหมสุรธาดาเจ้าเมืองน่านองค์สุดท้ายถึงแก่พิราลัย เจ้านายบุตรหลานจึงได้มอบอาคารหลังนี้และที่ดินให้แก่รัฐบาลเพื่อใช้เป็นศาลากลางในปี พ.ศ.2474 ต่อมาเมื่อ

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 4 ธ.ย. 2555	ปีที่ 22	ฉบับที่ 7821	หน้า 5
------------------------------------	-----------------------	-------------	-----------------	-----------

กระทรวงมหาดไทยได้ก่อสร้างศาลากลางขึ้นใหม่ กรมศิลปากรจึงได้รับมอบตัวอาคารหอคำเพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่านเมื่อปี พ.ศ.2517

ด้านหน้าของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่านมีพระราชนุสาวรีย์ของพระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯ ประดิษฐานอยู่ ภายในอาคารแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกบริเวณห้องโถงกลางซึ่งเคยเป็นท้องพระโรงที่เสด็จออกว่าราชการของเจ้าเมือง จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองน่าน การสร้างเมืองและโบราณสถานที่สำคัญ เชื้อสายราชวงศ์เจ้าผู้ครองนคร รูปถ่ายโบราณ งานประณีตศิลป์เครื่องใช้ เงินตราและอาวุธโบราณ ส่วนหลังแบ่งเป็น 6 ห้อง จัดแสดงเรื่องราวด้านศิลปะและโบราณคดี เริ่มตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่เริ่มปรากฏหลักฐานการอยู่อาศัยของมนุษย์ในแถบจังหวัดน่าน สมัยประวัติศาสตร์ อิทธิพลของศิลปล้านนา และสุโขทัยที่ก่อให้เกิดวิวัฒนาการทางรูปแบบศิลปสกุลช่างขึ้นในเมืองน่าน นอกจากนี้ยังจัดแสดงโบราณวัตถุที่ขุดจากพื้นที่น้ำท่วมเหนือเขื่อนสิริกิติ์ เครื่องถ้วยโบราณที่พบในเมืองน่าน

ส่วนชั้นล่างจัดแสดงเรื่องราวทางด้านชาติพันธุ์วิทยาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยพื้นเมืองเหนือ จำลองลักษณะบ้านเรือน ห้องครัว ห้องนอนและเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน การทอผ้าและผ้าทอพื้นเมืองน่านแบบต่าง ๆ ประเพณีและความเชื่อ เช่น การแข่งเรือ การจุดบอไฟ การสืบทอด งานสงกรานต์และงานสลากภัต เป็นต้น

อีกด้านหนึ่งจัดแสดงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่และเครื่องใช้ไม้สอยของชนกลุ่มน้อยในเมืองน่านรวม 5 เผ่า คือ ไทลื้อ แม้ว เย้า ถิ่น และตองเหลือง การจัดแสดงในส่วนนี้ใช้เทคนิควิธีการจัดแสดงโดยใช้หุ่นจำลองสร้างฉากหลังให้มีความเหมือนจริง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่านเป็นพิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์ ศิลปะและชาติพันธุ์ประจำจังหวัดที่น่าไปชมมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ นอกจากนี้ทางพิพิธภัณฑฯ ยังได้จัดทำเอกสารเผยแพร่เรื่องราวด้านวิชาการ ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและชาติพันธุ์วิทยาให้แก่ผู้สนใจอีกด้วย

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่านเปิดให้ชมทุกวันไม่เว้นวันหยุด

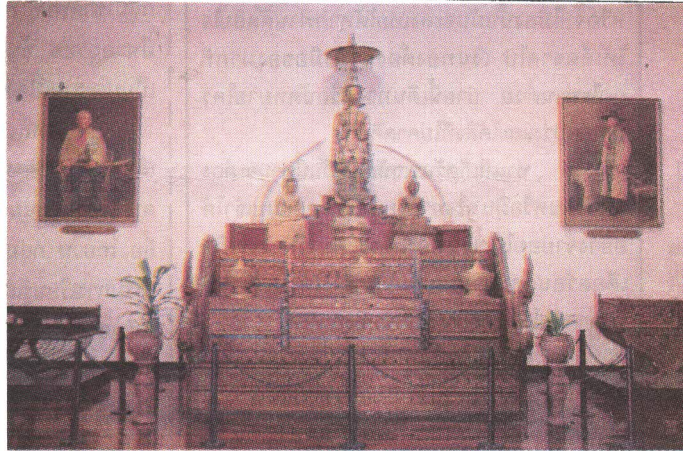
กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

00087

NORTH CLIPPING 2556/

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	4 ธ.ค. 2555	22	7821	5

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

00087

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2556/

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 4 ธ.ค. 2555	ปีที่ 22	ฉบับที่ 17821	หน้า 5
---	------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

ตั้งแต่เวลา 9.00 - 16.00 น. ค่าธรรมเนียมเข้าชมคนละ 10 บาท ชาวต่างชาติ
คนละ 30 บาท สนใจเข้าชมเป็นหมู่คณะติดต่อได้ที่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
น่าน ถ.ผาทอง อ.เมือง จ.น่าน 55000 โทร. 0 5471 0561, 0 5477 2777

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakrapong@chiangmainews.co.th